

СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ МОТЕЛІВ В УКРАЇНІ

Світовий досвід функціонування мотелів свідчить, що жорстка конкуренція, яка існує в туристично розвинутих країнах, змушує власників цих засобів розміщення постійно поліпшувати матеріально-технічну базу та підвищувати якість надаваних послуг, наближаючи їх до рівня сервісу дорогих готелів, залишаючись при цьому в середньому та нижчому цінових сегментах [1]. Однак в Україні, де ринок мотелів тільки починає розвиватися, його формат значно відрізняється від прийнятого в міжнародній практиці.

Головною специфічною рисою мотелів є наявність умов для обслуговування туристів, подорожуючих за допомогою автотранспорту. Проте в нашій країні дотепер немає нормативно-правового документа, призначеного для встановлення вимог саме до мотелів, що заважає цим засобам розміщення отримати певну категорію та правильно позиціонувати власні можливості на ринку готельних послуг.

Варто відмітити, що в Україні існує певна неузгодженість між окремими регуляторними актами щодо організаційно-правової форми мотелів. Так, згідно із національними стандартами по засобах розміщення, мотелі вважаються одним із типів готелів, у разі чого їх власники або орендарі повинні мати статус юридичної особи. Однак на практиці ця вимога постійно порушується, що відображено навіть у статистичних бюлетенях, в яких зібрано інформацію й про «мотелі», зареєстровані на фізичних осіб-підприємців [2].

Також в Україні яскраво виражені проблеми, пов'язані зі встановленням категорій мотелям. Незважаючи на те, що мотелі як різновид готелів повинні отримувати «зірки», згідно з «Порядком встановлення категорій засобам розміщення» вони визначені у складі інших об'єктів розміщення, категорії яким мають надаватися за рівнем обслуговування в них («Перший», «Другий», «Третій», «Четвертий» та відповідно «П'ятий» рівні).

Викликає сумнів й саме оцінювання мотелів та інших засобів розміщення за «рівнями обслуговування». В чинному законодавстві України про туризм немає жодних вказівок про застосування даної норми. Якщо у цьому разі також потрібно користуватися вимогами національного стандарту ДСТУ 4269:2003, слід мати на увазі, що класифікація мотелів та інших засобів розміщення по «зірковим» вимогам з присвоєнням їм «рівнів обслуговування» внесе зайву плутанину в надто недосконалу процедуру категоризації.

В Україні величезними проблемами є поганий стан дорожнього покриття та прилеглої території, практично повна відсутність автобанів, нестача закладів дорожнього сервісу. Щільність готелів для автотуристів на трасах досить незначна.

Сучасна інфраструктура дорожнього сервісу найбільш розвинута на трасах між Львовом, Києвом та Харковом. Зокрема, на трасі М-06 (Е40) від

Львова до Києва, довжина якої складає 536 км, розташовано майже 100 об'єктів, необхідних для автотуристів, – 31 мотель, 25 закладів ресторанного господарства, 42 автозаправні станції. Добре забезпеченою придорожнім сервісом є траса Н-02, М-12 (Е50) «Львів-Кіровоград» довжиною 678 км, вздовж якої функціонують 31 мотель, 16 закладів харчування та 37 АЗС. На трасі М-06 (Е40) «Київ-Харків» довжиною 477 км працюють 29 мотелів, 34 ресторани та 44 АЗС [3]. Однак щодо переважної частини території країни, то ситуація з придорожнім сервісом погіршується з кожним роком.

Якість обслуговування в готельних підприємствах можна дослідити, вивчаючи інформацію сайту бронювання Booking.com. Так, середній рейтинг мотелів складає приблизно 7,6 балів із 10 можливих. Оцінки за якість обслуговування розподілились таким чином: від 6,5 до 6,9 балів отримали чотири мотелі із 36, що представлені в системі Booking.com; від 7,0 до 7,9 балів – дванадцять закладів; від 8,1 до 8,9 – шість мотелів; 9,3 бали – один мотель; проте тринадцять закладів не мають оцінок взагалі [4].

Відгуки клієнтів про обслуговування, отримане в українських мотелях, дозволяють виявити основні проблеми, з якими стикаються автотуристи під час розміщення в них: погана звукоізоляція в номерах, у разі чого шум автотраси заважає повноцінному відпочинку; погана вентиляція номерів, розташованих над станцією технічного обслуговування; нестабільна робота Інтернету або повна його відсутність; комплектування номерів застарілими меблями, неякісною сантехнікою та постільною білизною; відсутність кондиціонерів у ряді випадків; нестача гарячої води в разі невеликого об'єму бойлератошо.

Позитивними рисами українських мотелів автотуристи визначають такі: зручне розташування мотелів неподалік від крупних міст та інших населених пунктів; смачні страви у закладах ресторанного господарства; безкоштовна парковка для автомобілів; відносна чистота в номерах; низькі ціни на розміщення та харчування. Представлені дані свідчать про наявність певної матеріально-технічної бази цих закладів розміщення, яка може бути розширена за умов активізації автотуризму в Україні, а також про необхідність підвищення якості обслуговування туристів у мотелях.

Список літератури:

1. Галасюк С. С. Мотель як основний тип готельних підприємств автотуризму / С. С. Галасюк // Економіка та суспільство: електрон. наук. фахове видання. Вип. 3. – Мукачево: МДУ, 2016.
2. Галасюк С. С. Проблеми визначення ємкості готельної бази в Україні / С. С. Галасюк // Науковий вісник Ужгородського національного університету: зб. наук. праць. Серія: Економіка. Вип. 33. Ч. 3. – Ужгород: УжНУ, 2011. – С. 36-41.
3. Заремба П. А. Перспективы развития рынка мотелей Украины / П. А. Заремба, С. И. Охременко, Е. С. Тищенко // Евразийский Союз Ученых (ЕСУ): научный журнал. Серия: Экономические науки. Вып. 10 (19). – М.: ЕСУ, 2015. – С. 166-169.
4. Відомості про мотелі України на Booking.com [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.booking.com>.